

Biržuose atidengtas naujas paminklas žydų žudynių vietoje bei pasodinti medeliai žydų gelbėtojams

Birželio 16 d. Biržuose vyko naujo paminklo atidengimo ceremonija Biržų masinės žydų žudynių vietoje Pakamponyse bei žydų gelbėtojams skirtų medelių pasodinimas.

Prieš penkerius metus, Tarptautinės komisijos švietimo programų koordinatorė Ingrida Vilkiene pakvietė Lietuvoje viešėjusius litvakus iš Izraelio – Abel ir Glendą Levitt aplankyti Biržuose veikiančią Tolerancijos ugdymo centrą, kurio koordinatorius Vidmantas Jukonis, kartu su mokiniais, tvarkė senąsias žydų kapines ir masinę žydų žūties vietą. Po apsilankymo Biržuose, Abel ir Glenda Levitt nusprendė, jog reikėtų rinkti lėšas ir pastatyti naują paminklą nužudytiems, kuriame būtų jamžinti žmonių vardai. Projektui įgyvendinti prireikė penkerių metų. Birželio 16 dieną Biržuose įvyko renginys, kurio metu buvo atidengtas naujas paminklas su 522 vardais, kuriuos pavyko surasti. Nes viso 1941 m. Pakamponyse buvo sušaudyta 2400 žmonių. Renginio metu buvo pagerbti bei jamžinti vardai tų Biržų krašto žmonių, kurie gelbėjo žydus nuo mirties.

Nuo žydų gelbėtojams skirtos alėjos Žemaitės g. 22 iki Pakamponių miško renginio dalyviai ėjo pėsčiomis, atminimo eisenoje. Pakamponių miške buvo atidengtas paminklas, kurio architektas dr. Joseph Rabie (Prancūzija). Architekto proseneliai kilę iš Biržų, o dalis giminaičių buvo nužudyta Pakamponyse. Viso Paminklinio komplekso iniciatoriai – Abel ir Glenda Levitt. Ceremonijoje dalyvavo daugiau nei 50 litvakų iš Pietų Afrikos Respublikos, JAV, Didžiosios Britanijos, Izraelio, Prancūzijos ir kt. šalių, kurių šaknys iš Lietuvos. Daugumos jų proseneliai gyveno Biržuose, kurių dalis 1941 m. buvo nužudyti nacių ir vietinių kolaborantų.

Renginyje dalyvavo Tarptautinės komisijos pirmininkas Emanuelis Zingeris, Lietuvos Respublikos Seimo nariai, Izraelio, Japonijos, Kinijos ambasadoriai, atstovai iš Užsienio reikalų ministerijos, Vilniaus, Panevėžio ir Šiaulių žydų bendruomenių, muziejininkai iš Biržų, Kėdainių, Vilniaus, mokiniai iš Biržų „Saulės“ gimnazijos Tolerancijos ugdymo centro, Biržų miesto visuomenė ir svečiai iš kitų miestų.

Renginį organizavo Biržų žydų kultūros ir istorijos draugija, Biržų rajono savivaldybė, Biržų krašto muziejus. Renginio partneriai – Tarptautinės komisijos nacių ir sovietinio okupacinio režimų nusikaltimams Lietuvoje įvertinti sekretoriatas, Izraelio ambasada Lietuvoje, Užsienio reikalų ministerija.

Daugiau informacijos: <https://www.komisija.lt/birzuose-atidengtas-naujas-paminklas-zydu-zudyniu-vietoje-bei-pasodinti-medeliai-zydu-gelbetojams/>